

ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน

Systematic Information Study: An Analytic, Appreciative and Applicative Study

ชิสา กันยาวิริยะ

Chisa Ganyaviriya

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: chicsar@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 25 ธันวาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 28 ธันวาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 28 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ วิจัย และวิธานหลักการทรงงานข้อศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ วิธีการศึกษาเป็นแบบเชิงคุณภาพ โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ พบว่า หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มีทั้งส่วนของการวางใจ (เจตนา/เป้าหมาย) ส่วนของวิธีคิดและส่วนของการปฏิบัติ นำไปสู่การบริหารตน บริหารคน และบริหารงานอย่างมีคุณภาพ เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้องในการทำงาน เสริมสร้างศักยภาพให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยสติปัญญา 2. ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบนั้น ช่วยทำให้มีโอกาสดำเนินการตามข้อมูลจากอดีตกับปัจจุบันในเวลาเดียวกัน ได้คำตอบของข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งในเชิงนิรนัยและอุปนัย เห็นองค์รวมได้ง่าย ทำให้เข้าใจง่ายและง่ายต่อการจดจำ เกิดการผสมผสานคำตอบได้ครอบคลุมมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาแล้วอย่างบริสุทธิ์ใจ มาเป็นข้อมูลหลักในการนำไปต่อยอดและพัฒนา ทำให้เกิดความสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์ 3. ผลการวิธานพบว่า เมื่อต้องการนำหลักการทรงงานข้อที่ 1 คือ “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ” มาประยุกต์ใช้ สิ่งที่ควรคำนึงถึงมี 3 ส่วนตามลำดับ ดังนี้ 1) สำรวจเป้าหมาย 2) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3) รูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ, หลักการทรงงาน, วิเคราะห์, วิจัย, วิธาน

ABSTRACT

This study was conducted to analyze, appreciate, and apply the King's working principles in respect with the systematic information study. This study was based on the qualitative approach

by studying and gathering the information from all related documents and research studies regarding the working principles of His Majesty King Bhumibol Adulyadej. The results showed as follows. 1) Analytic result showed that the working principles of His Majesty King Bhumibol Adulyadej included the trust (intent/target), thinking methods, and practice, which led to the quality self-management, personnel management, and work management that were the factors causing the right working attitude, and improving the potential of thinking, performing, and solving problems by wisdom. 2) Appreciative result showed that the systematic information study helped know both past and present information at the same time to obtain both quantitative and qualitative information in both deduction and induction aspects, to understand holistically and easily, and to be easy for memorizing, to obtain more comprehensive answers, to use the information obtained as main information for further development so that it would be easy for implementations. 3. Applicative result showed that when applying the King's first working principle, 3 matters should be taken into account: 1) surveying the targets; 2) studying all related information; and 3) systematic thinking pattern.

Key word: Systematic Information Study, Working Principles, Analytic, Appreciative, Applicative Study

1. บทนำ

ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักการข้อแรกในหลักการทรงงาน 23 ข้อ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และซึ่งหากกล่าวโดยหลักวิชาการแล้ว การวางหลักการใดๆ เพื่อเป็นพื้นฐานแนวคิดทฤษฎี จะต้องวางหลักการขั้นพื้นฐานไว้ที่ข้อแรกเสมอ จากนั้นจึงจะวางหลักการข้ออื่นๆ ตามมาเป็นลำดับ จนถึงหลักการข้อสุดท้ายที่มีความครอบคลุมในทุกหลักการ ดังนั้น หลักการทรงงานข้อแรก คือ “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ” นี้ เป็นหลักการที่น่าสนใจต่อการนำมาวิเคราะห์ตีความ ประเมินค่าเพื่อการประยุกต์ใช้สำหรับการทำงานทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการสร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน บัดบัดทุกข์ บำรุงสุขให้เพื่อนมนุษย์

ส่วนการศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิชานี้ เป็นแนวทางการศึกษาตีความอย่างมีวิจารณ์ญาณ บนพื้นฐานปรัชญาหลังนยุคสายกลางที่สามารถนำมาศึกษาหลักการทรงงานโดยมุ่งหวังผลอันเลิศ คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งสำคัญของการตีความก็คือ ต้องให้ความสำคัญกับปณิธาน อันเป็นเจตนารมณ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยทรงประกาศพระราชปณิธานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ซึ่งเรียกว่าพระปฐมบรมราชโองการ ความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” พระปฐมบรมราชโองการนี้เปรียบเสมือนพระราชปณิธานหรือพระราชสัตยาธิษฐานว่าพระองค์จะไม่ละทิ้งประชาชน

ดังนั้น การศึกษาหลักการทรงงานเพื่อนำไปประยุกต์ใช้จึงต้องให้ความสำคัญกับคุณค่าภายในหรือที่เรียกว่า “การระเบิดจากข้างใน” ซึ่งเป็นหลักการทรงงานอีกข้อหนึ่งที่สำคัญ ต้องปลูกความรักให้เกิดขึ้นในใจจนภายในเต็มอิ่มและพอเพียง ความรักที่เต็มอิ่มจนล้นออกมานี้จะแผ่แม่แก่บุคคลอื่นที่เข้ามาปฏิสัมพันธ์เกิดการเกื้อกูลและแบ่งปันด้วยใจที่รู้จักพอ สิ่งเหล่านี้คือปรัชญาจิตที่อยู่เบื้องหลังหลักการทรงงาน เป็นเรื่องของเจตนาหรือการวางใจที่สอดคล้องกับเป้าหมาย คือ ประโยชน์สุขส่วนรวม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ วิจัย วิชาน หลักการทรงงานในข้อต่อๆ ไป เพื่อที่จะได้มีโอกาสแนะนำเอาสมบัติอันล้ำค่าซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักการของปรัชญาไทยที่คิดค้นโดยพระมหากษัตริย์ไทยมาใช้โดยสำนักในพระมหากษัตริย์คุณอันหาที่สุดมิได้ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีประชาชนส่วนรวมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ วิจัย และวิชานหลักการทรงงานข้อศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปรัชญา โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งแบ่งเอกสารเป็นเอกสารปฐมภูมิและเอกสารทุติยภูมิ

1. เอกสารปฐมภูมิ ประกอบด้วยเอกสารแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนามาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (2560) จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

2. เอกสารทุติยภูมิ ประกอบด้วย ก) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการทรงงาน และ ข) บทความทัศนะที่เกี่ยวข้องกับหลักการทรงงาน

เมื่อรวบรวมเอกสารเสร็จสิ้นแล้ว นำเอกสารมาเรียบเรียง จากนั้นวิเคราะห์ วิจัย และวิชานหลักการทรงงานข้อ “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ” เพื่อนำไปสรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะในบทสุดท้าย

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ พบว่า หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มีทั้งส่วนของการวางใจ (เจตนา/เป้าหมาย) ส่วนของวิธีคิด และส่วนของการปฏิบัติ นำไปสู่การบริหารตน บริหารคน และบริหารงานอย่างมีคุณภาพ เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้องในการทำงาน เสริมสร้างศักยภาพให้เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยสติปัญญา ก่อนที่พระองค์ท่านจะทรงดำเนินการโครงการพระราชดำริโครงการใดก็ตาม พระองค์จะทรงศึกษาหาความรู้และทรงค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างละเอียดพร้อมกันนั้นยังเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ทรงงานเพื่อทำการศึกษารายละเอียดต่างๆ ของโครงการจากหน้างานและทรงพบปะประชาชนในพื้นที่เพื่อหาข้อมูลที่แท้จริง อันจะนำมาซึ่งการเข้าใจปัญหาอย่างถ่องแท้ สามารถตัดสินใจ

และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง หลังจากนั้นจึงพระราชทานหลักการและนโยบายในการปฏิบัติงานนั้นลงไปสู่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ผลการวิจัยหลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ พบว่า การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบนั้น ช่วยทำให้มีโอกาสได้รับทราบข้อมูลจากอดีตกับปัจจุบันในเวลาเดียวกัน ได้คำตอบของข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งในเชิงนิรนัยและอุปนัย เห็นองค์รวมได้ง่าย ทำให้เข้าใจง่าย และง่ายต่อการจดจำ เกิดการผสมผสานคำตอบได้ครอบคลุมมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาแล้วอย่างบริสุทธิ์ใจมาเป็นข้อมูลหลักในการนำไปต่อยอดและพัฒนา ทำให้เกิดความง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ ยังช่วยให้เกิดการวิเคราะห์สรรพสิ่งในเชิงเชื่อมโยงสัมพันธ์ มีความสอดคล้องกับคำสอนเรื่องปฏิจจสมุปบาทในพุทธศาสนา ช่วยให้เกิดการมองสรรพสิ่งอย่างเป็นองค์รวม แต่ก็สามารถลดทอนสิ่งต่างๆ ออกมาศึกษาเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ได้ ทั้งในส่วนของหลักการ หลักวิชา อันเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของมนุษยชาติ

3. ผลการวิจัยหลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ พบว่า เมื่อต้องการนำหลักการทรงงานข้อที่ 1 คือ “ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ” มาประยุกต์ใช้ สิ่งที่เราควรคำนึงถึงมี 3 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

1) สำรวจเป้าหมาย

หัวใจสำคัญของหลักการทรงงานข้อนี้ เริ่มต้นจากคำถามที่ว่า “คิดเพื่อใคร” โดยเน้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก สิ่งที่เราต้องการคืออะไร เมื่อเราทราบถึงเป้าหมายและความต้องการอย่างชัดเจนแล้วก็จะเริ่มศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับถัดไป

2) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลจากทั้งสองส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1) ข้อมูลเชิงปริมาณ หมายถึง ข้อมูลในอดีตที่ถูกเก็บรวบรวมในรูปแบบของเอกสาร หนังสือ, ตำรา, งานวิจัย, ตัวเลขเชิงสถิติ ปัจจุบันสามารถค้นหาข้อมูลเหล่านี้ได้ง่ายขึ้นจากระบบออนไลน์ หรือ e-book นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่เป็นภาพ เสียง และวีดิโอคลิป มีแผนภูมิ แผนภาพ ภาพถ่าย แผนที่ Google Map, Sound Cloud, Website ฯลฯ สิ่งสำคัญควรให้น้ำหนักของข้อมูลที่เป็น “ข้อเท็จจริง” (fact) มากกว่าทัศนคติหรือความเชื่อส่วนตัวมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ผ่านการสังเคราะห์ข้อมูลมาในระดับหนึ่งแล้ว เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

2.2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลในปัจจุบันที่เน้นการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือประชาชน, ผู้ปฏิบัติงาน/ผู้เชี่ยวชาญ/ปราชญ์ชาวบ้าน, นักวิชาการ การจะได้มาซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพที่น่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาจำเป็นต้องใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ เช่น แบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ชำนาญการในด้านนั้นๆ โดยสามารถเลือกใช้วิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล หรือสัมภาษณ์เป็นรายกลุ่ม (Focus Group) อาจจัดเป็นวงเสนาเพื่อให้เกิดบรรยากาศเป็นกันเองมีผู้ดูแลวงเสนาให้เกิดความสนใจ หลีกเลี่ยงไม่ให้ออกประเด็นโดยไม่จำเป็น มีผู้คอยตั้งคำถามที่สำคัญต่อเรื่องที่ต้องการศึกษา มีผู้เฝ้าสังเกต ผู้คอยจดบันทึกรายงาน หรืออาจใช้วิธีอัดเสียง MP 3 แล้วจึงนำไปถอดเทปจัดเก็บข้อมูลในภายหลังเพื่อให้ได้ประเด็นที่ละเอียด ถี่ถ้วน ไม่ตกหล่น

3) รูปแบบการคิดอย่างเป็นระบบ

เป็นขั้นตอนของการนำข้อมูลหรือฐานข้อมูลมาคิดอย่างเป็นระบบอีกครั้ง เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณ์ญาณ จะช่วยให้ข้อมูลที่ได้มาเกิดประโยชน์สูงสุด ในทางวิชาการนั้นได้มีผู้เสนอวิธีคิดเชิงระบบ (system thinking) ไว้มากมาย ผู้วิจัยขอเสนอไว้พอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

- การคิดเชิงวิภาษวิธี (Dialectic Thinking)
- การคิดเชิงระบบ
- วิธีคิดเชิงระบบในแบบโรงงานอุตสาหกรรม
- วิธีคิดแบบหมวก 6 ใบ (วิธีคิดแบบคู่ขนาน)
- วิธีคิดแบบผังมโนทัศน์ (Mind Mapping)
- วิธีคิดแบบวงจรเดมมิง (Deming Cycle, PDCA)
- วิธีคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Mind)
- วิธีคิดแบบทฤษฎี SAPAE

5. อภิปรายผล

1. จากผลการวิเคราะห์หลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ อภิปรายผลได้ว่า สอดคล้องกับคำอธิบายจาก สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2560) ความว่า “การที่จะพระราชทานพระราชดำริเพื่อดำเนินงานโครงการ จะทรงศึกษาข้อมูลรอบด้านจากเอกสาร แผนที่ สอบถามเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่เป็นประโยชน์ครบถ้วน เพื่อพระราชทานความช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ตรงความต้องการของประชาชน” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธา หริมเทพาธิป (2559: 124) เรื่อง “การศึกษาตามหลักปรัชญาหลัณญานิยมสายกลาง : วิเคราะห์จากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” ที่กล่าวว่า หลักการทรงงาน ข้อที่ 1 : ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นสิ่งสำคัญในเรื่องของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการอ่าน การฟัง ในด้านทฤษฎี หรือข้อมูลที่ได้มาจากการประสบการณ์ภาคปฏิบัติ การศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้เกิดหลักคุณภาพในการศึกษาเรียนรู้ได้มากขึ้น

2. จากผลการวิจัยหลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ อภิปรายผลได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2546: 14) กล่าวว่า การศึกษาที่สอดคล้องกับทฤษฎีระบบมีจุดแข็งอยู่ 3 ประเด็นสำคัญ คือ (1) มีความสอดคล้องกับหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ช่วยให้เกิดการวิเคราะห์สรรพสิ่งในเชิงเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (ปฏิจกสมุปบาท) และเห็นที่มาที่ไปของสรรพสิ่ง เห็นจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของมิติเวลา มีผลย้อนกลับ (ไตรลักษณ์ : อนิจจัง-ทุกขัง-อนัตตา) วิเคราะห์ทุกสรรพสิ่งตามสภาพที่เป็นจริง (2) เกิดการมองสรรพสิ่งอย่างเป็นองค์รวมแต่ก็แยกเป็นส่วนๆ เพื่อให้ศึกษา สร้างองค์ความรู้ สร้างหลักการ หลักวิชา อันเป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของสังคมมนุษย์และทุกสรรพสิ่งบนโลก (3) ใช้ได้กับทุกสรรพสิ่งตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุดไปจนถึงหน่วยที่ใหญ่ที่สุด ใช้เพื่อศึกษาสร้างองค์ความรู้ สร้างหลักการ หลักวิชา ตลอดจนการอธิบายทุกสรรพสิ่ง

3. จากผลการวิธานหลักการทรงงานข้อแรก ได้แก่ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ อภิปรายผลได้ว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์ (2565: 111) เรื่อง “การคิดนวัตกรรมด้วยหลักการทรงงานตามหลักปรัชญาหลังนวยุค” ที่กล่าวว่า การคิดนวัตกรรมด้วยหลักการทรงงานตามหลักปรัชญาหลังนวยุคเริ่มต้นจากการตั้งคำถามว่า คิดเพื่อใคร คำตอบอยู่ที่ท้าย พระปฐมบรมราชโองการที่ว่า “...เพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม” เมื่อนำมาคิดนวัตกรรมจึงต้องคำนึงถึงประโยชน์สุขส่วนรวม เป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเป้าหมายของปรัชญาหลังนวยุค และสอดคล้องกับแนวคิดของ เมธา ทธิเมทาธิป (2565, [ออนไลน์]) ที่กล่าวว่า หลักการทรงงาน 23 ข้อในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ เมื่อนำมาใช้ในปรัชญาการศึกษา ผู้ประยุกต์จำเป็นต้องใช้วิจารณญาณสำหรับวิเคราะห์ ประเมินค่า และปรับใช้ให้เหมาะสมกับตนเองและผู้อื่น คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความสุขบนความสุขของตนเองและผู้อื่น โดยอาจนำหลักการบางส่วนมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมที่เห็นว่ามีมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาและประยุกต์ใช้บนพื้นฐานปรัชญาที่ทันสมัยที่สุดในเวลานี้คือปรัชญาหลังนวยุคนิยมสายกลาง

6. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ เป็นหลักการทรงงานข้อแรก ซึ่งเป็นข้อพื้นฐานที่สำคัญที่ต้องศึกษาให้เกิดความเข้าใจและเข้าถึง เพื่อเป็นหลักในการศึกษาและปฏิบัติหลักการทรงงานข้ออื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. ในระดับบุคคล ควรนำเอาหลักการทรงงานข้อแรก คือ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ไปประยุกต์ใช้ด้วยความสร้างสรรค์ กล่าวคือทำด้วยจิตอันเป็นกุศล ไม่เบียดเบียนตนเองและรับผิดชอบต่อคุณภาพชีวิตของสังคมและสิ่งแวดล้อม ฝึกการใช้วิจารณญาณควบคู่ไปกับการคิดอย่างเป็นระบบ ได้แก่ แยกแยะให้เห็นถึงประเด็นของปัญหา ประเมินค่าและประเมินวิธีการปฏิบัติเพื่อเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมในแต่ละบริบท

2. ในระดับชุมชน ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนที่อยู่ร่วมกัน ควรนำหลักการทรงงานข้อแรก คือ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบไปประยุกต์เพื่อสร้างความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่น แสวงหาจุดร่วม สงวนจุดต่างอย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือสิ่งใดที่เห็นร่วมกันก็นำมาปฏิบัติร่วมกัน ส่วนใดที่เห็นต่างก็ให้ถือว่าเป็นพรสวรรค์ของแต่ละฝ่าย เมื่อใดก็ตามที่พลังสร้างสรรค์ของเราไปกระทบคุณภาพชีวิตของคนอื่นให้ได้รับความเดือดร้อน พลังที่สำคัญจึงได้แก่ พลังปรับตัว เพื่อปรับและเปลี่ยนวิถีบางอย่างให้เกิดเหมาะสมและสมดุลกับทุกๆ ฝ่ายก็จะสามารถทำให้เกิดพลังร่วมมือขึ้นมาได้ ความร่วมมือกันของทุกๆ ฝ่ายที่จะหันหน้าเข้าหากัน โดยใช้วิธีเสวนา (dialogue) โดยเปิดโอกาสให้พิจารณารับส่วนดีได้จากทุกทาง บนฐานแนวคิดที่ว่า “แสวงหาจุดร่วม” ในสิ่งที่เห็นร่วมกัน เพื่อนำมาปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งส่วนตัวและส่วนรวม และ “ สงวนจุดต่าง ” ในสิ่งที่เห็นต่างกัน โดยให้ถือว่าเป็นพรสวรรค์ของแต่ละฝ่าย เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. ในระดับประเทศ ควรนำหลักการทรงงานข้อแรก คือ ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบไปเป็นหลักคิดในการวางนโยบายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในประเทศแบบองค์รวม โดยให้ถือเป็นความมั่นคงของชาติ เพราะความมั่นคงควรเริ่มจากการพัฒนาคนในประเทศเป็นสำคัญเพื่อให้คนในสังคมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งในมิติเศรษฐกิจ การศึกษา กฎหมาย การปกครอง หรือการบริหาร เป็นการสร้าง

สิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาสุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางสังคม สุขภาวะทางจิต และสุขภาวะทางสติปัญญา เพื่อให้ประเทศเกิดการพัฒนานอย่างเป็นองค์รวม เป็นระบบที่ยั่งยืน เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งชาติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยจึงเสนอแนะพหุเป็นตัวอย่างเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง

บรรณานุกรม

- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2546ข). ชุดการศึกษาค้นคว้ารายวิชา 2536901 วิทยานิพนธ์ (วิทยานิพนธ์ตอนที่ 1-4). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ชัยโรจน์ นพเฉลิมโรจน์. (2565). การคิดนวัตกรรมด้วยหลักการทรงงานตามหลักปรัชญาหลังนวยุค. วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2. (เมษายน-มิถุนายน).
- เมธา หริมเทพาธิป. (2559). การศึกษาตามหลักปรัชญาหลังนวยุคนิยมสายกลาง : วิเคราะห์จากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร. ปีที่ 4. ฉบับที่ 1. (มกราคม-มิถุนายน).
- _____. (2565). การศึกษาตามหลักปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง: วิเคราะห์จากหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ตอนที่ 1). สถาบันความพอเพียง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://porpeang.net/> [11 พฤศจิกายน 2565].
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2560). แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: หจก. อรุณการพิมพ์.